

GUVERNUL ROMÂNIEI
SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Nr.15A/6967/CA/24.10.2011

TRIBUNALUL BUCUREȘTI
Secția a IV-a civilă

Dosar nr. 54621/3/2011

Termen: 25.10.2011

Guvernul României, cu sediul în București, Piața Victoriei nr.1, sector 1, reprezentat, în temeiul art.3 alin.1 pct.7 din Hotărârea Guvernului nr.405/2007, cu modificările ulterioare, prin doamna Daniela Nicoleta Andreescu, secretar general al Guvernului, cu rang de ministru, numită în funcție prin Decizia Primului Ministru nr.201/2009, având calitatea de pârât, în temeiul dispozițiilor art.115 și art.137 Cod proc. civ., depune prezenta

ÎNTÂMPINARE

la cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Florică Ciutacu.

Având în vedere obiectul acțiunii stabilit de reclamant în baza principiului disponibilității, față de motivele de fapt și de drept ale cererii, înțelegem să formulăm următoarele apărări:

1. Excepția necompetenței materiale a instanței

Sub acest aspect, rugăm Onorata Instanță să observe că, prin dispozițiile art.52 din Constituția României, republicată, refcritoare la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, se stabilește:

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică”.

Legea organică la care se referă acest text este Legea contenciosului administrativ nr.554/2004.

Potrivit art.1 din acest act normativ, *„orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată”.*

În ce privește competența instanțelor de a soluționa litigiile privind actele administrative, tipice sau atipice, ale autorităților publice centrale, art.10 din Legea nr.554/2004 dispune că aceste litigii se soluționează, în fond, de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel.

De asemenea, în același sens sunt și dispozițiile art.3 pct.1 Cod proc. civ., care stabilesc în competența curților de apel soluționarea, în primă instanță, a proceselor și cererilor în materie de contencios administrativ privind actele autorităților și instituțiilor centrale.

Nu în ultimul rând, susținerile noastre privind competența instanțelor specializate, de contencios administrativ, de a soluționa cererile persoanelor vătămate de autoritățile publice sunt întemeiate și pe dispozițiile cuprinse în Capitolului VI din Constituția României, republicată, referitoare la autoritatea judecătorească, și mai exact pe prevederile art.126 pct.6, potrivit cărora „Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar”.

De altfel, potrivit autorilor de drept administrativ, contenciosul administrativ reprezintă activitatea de soluționare, de către instanțele de contencios administrativ competente potrivit legii, a litigiilor în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică, iar conflictul s-a născut fie din emiterea sau încheierea, după caz, a unui act administrativ, fie din nesoluționarea în termenul legal ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim. Această definiție a fost consacrată, ulterior, chiar prin dispozițiile art.2 alin.1 lit.f) din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004.

Ori, în speța dedusă judecării, deși nu este suficient motivată chemarea în judecată a pârâtului Guvernul României, considerăm că pretențiile reclamantului, oricare ar fi ele, nu pot excede atribuțiilor și competențelor legale ale acestei autorități, astfel încât eventuala vătămare a drepturilor sale subiective și existența unei răspunderi administrativ-patrimoniale nu poate fi analizată și stabilită decât de instanțele specializate de contencios administrativ.

Nu în ultimul rând, precizăm că în cauză nu poate opera nici prorogarea legală de competență, întemeiată pe dispozițiile art. 17 Cod proc. civ. Deși prevederile menționate consacră posibilitatea prorogării legale a competenței și în cazul cererilor de atragere în proces a unor terțe persoane, de natură să lărgască sfera procesului, totuși, extinderea competenței nu poate avea loc împotriva regulilor de competență materială ce revin unor instanțe de grad diferit, întrucât s-ar aduce o atingere gravă normelor cu caracter imperativ ce reglementează competența materială și a căror încălcare este sancționată cu nulitatea absolută.

Totodată; se impune a fi observat că dispozițiile art.151 din Legea nr.8/1996, modificată și completată, stabilesc că „Litigiile privind dreptul de autor și drepturile conexe sunt de competența organelor jurisdicționale, potrivit prezentei legi și dreptului comun”, așa încât competența materială necesară soluționării cererii este cea impusă de prevederile art.52 și art.126 pct.6 din Constituția României, republicată, coroborate cu cele ale Legii nr.554/2004, modificată și completată.

Față de aceste dispoziții imperative, având în vedere atât calitatea pârâtului – autoritate a administrației publice centrale, cât și obiectul cererii, considerăm că reclamantul în mod greșit s-a adresat acestei instanțe, astfel încât vă solicităm să admiteți excepția invocată și să declinați competența soluționării acțiunii în favoarea secției de contencios administrativ a Curții de Apel București.

2. Excepția lipsei capacității juridice civile a Guvernului României

Pentru eventualitatea în care veți înțelege să respingeți excepția invocată anterior și veți reține cauza spre soluționare, invocăm pe cale de excepție lipsa capacității juridice

civile a Guvernului României și vă solicităm să respingeți cererea de chemare în judecată a acestei autorități a administrației publice centrale ca inadmisibilă.

Potrivit dispozițiilor constituționale și celor ale legii speciale organizare și funcționare (Legea nr.90/2001, cu modificările și completările ulterioare), Guvernul României este autoritatea publică a puterii executive, care funcționează în baza votului de încredere acordat de Parlament și care asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice, iar pentru realizarea atribuțiilor sale adoptă acte administrative de autoritate pe baza și în vederea executării legii (hotărâri și ordonanțe), în condițiile stabilite de art.102 coroborat cu art.108 din Constituția României, republicată. Activitatea Guvernului se desfășoară în ședințe și se materializează prin adoptarea de acte administrative de autoritate pe baza și în vederea executării legii.

Prin urmare, acest organ colegial, fără personalitate juridică și fără un patrimoniu propriu, care este alcătuit din Primul-Ministru, miniștri și alți membri stabiliți prin legea organică, poate sta în justiție, în calitate de pârât, numai în litigiile de contencios administrativ, atunci când este contestată legalitatea actelor administrative pe care le adoptă în exercitarea atribuțiilor și competențelor sale legale, în acest caz fiind în prezența unei capacități juridice speciale de drept public, fundamentată pe prevederile constituționale menționate anterior și pe dispozițiile legii speciale de organizare și funcționare; acordând acestui organ al administrației de stat dreptul de a adopta acte administrative, implicit, legea îi acordă și capacitatea de a sta în judecată în calitate de pârât, dar numai atunci când instanțele judecătorești specializate exercită, în condițiile stabilite de Constituție și de Legea nr.554/2004, controlul legalității actelor sale.

Învăderăm Onoratei Instanțe că, în privința capacității juridice a organelor administrației publice, este unanim admis în doctrină și jurisprudență că ele au o capacitate administrativă (*capacitate juridică specială de drept public, iar nu de drept privat*), prin care se înțelege aptitudinea lor de a fi subiecte în raporturile juridice administrative reclamate de realizarea competențelor, a atribuțiilor stabilite de Constituție sau de lege, iar aceste raporturi sunt guvernate de norme juridice proprii dreptului public, în general, și dreptului administrativ, în special.

De altfel, pentru soluționarea judicioasă a excepției lipsei capacității juridice civile a Guvernului României apreciem că este esențială determinarea raporturilor juridice reale dintre părți, a naturii acestora și a instituțiilor juridice aplicabile speței, dacă acestea sunt specifice dreptului public sau dreptului privat.

În acest context, vă rugăm să observați că, potrivit prevederilor constituționale și celor ale Legii nr.90/2001, modificată și completată, raporturile juridice în care participă Guvernul României nu pot fi de natură civilă, ci numai raporturi administrative care se nasc, se modifică sau se sting prin manifestarea unilaterală de voință a acestui organ al administrației publice centrale, făcută în exercitarea atribuțiilor și competențelor stabilite de lege, cu scopul de a produce efecte juridice, fiind evident că aceste raporturi sunt unele de putere, ce apar în sfera relațiilor sociale reglementate de normele dreptului administrativ, ramură a dreptului public, iar nu raporturi juridice civile guvernate de norme și instituții ale dreptului privat. Spre deosebire de raporturile juridice civile, în care părțile au o poziție de egalitate juridică, raporturile de drept administrativ au caracter juridice specifice, părțile

acestora aflându-se într-o subordonare ierarhică, iar ele se supun principiilor proprii dreptului administrativ și jurisdicției speciale administrative.

Pe de altă parte, se impune a fi observat că susținerile noastre privind lipsa capacității civile a Guvernului sunt confirmate, în prezent, și prin dispozițiile art.187 și urm. din Legea nr.287/2009.

Pentru motivele arătate, în măsura în care apreciați că în speță nu sunt incidente dispozițiile art.52 din Constituția României, republicată și ale Legii nr.554/2004, vă rugăm să observați că acest organ colegial nu are capacitate juridică civilă și nu poate figura ca parte în litigiul dedus judecării, astfel încât vă solicităm să admiteți excepția și să respingeți cererea de chemare în judecată față de Guvernul României ca inadmisibilă.

3. Excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Guvernul României

Pronunțarea unei soluții legale și temeinice impune verificarea, atât a calității procesuale active, cât și a calității procesuale pasive, în privința pârâtului fiind necesar a se stabili că este titularul obligației ce formează conținutul raportului juridic de drept material dedus judecării.

De altfel, la formularca cererii, partea reclamantă are obligația de a indica împrejurările de fapt care au determinat-o să ceară concursul justiției, deci să arate concret în ce mod dreptul său subiectiv a fost încălcat sau nesocotit de către pârâtul chemat în judecată.

În speță, în încercarea de a justifica legitimitatea procesuală a Executivului, reclamantul a arătat că „în anul 2009, prepușii pârâtului (s.n.), au redactat și publicat *Expunerea de motive la Legea nr.287/2009, Noul Cod civil, unde, în Secțiunea a II-a intitulată Motivul emiterii actului normativ, referindu-se la descrierea situației actuale, se reproduc (copiază) mai multe fragmente, mai mari sau mai mici, din opera subsemnatului*”.

Însă, fără a pune acum în discuție existența condițiilor generale ale răspunderii civile delictuale, vă rugăm să observați că însuși reclamantul prezintă în motivarea cererii, ca fiind autoare ale faptei, persoane distincte de Guvernul României, considerate neîntemeiat a se afla într-un raport de prepușenie cu pârâtul din prezenta cauză, și care nu figurează ca părți ale acestui raport de drept procesual.

În ceea ce privește inexistența raportului de prepușenie, vă învederăm că reclamantul, în încercarea de a crea o aparență de legalitate a pretențiilor formulate, a ignorat dispozițiile constituționale și ale legilor speciale aplicabile raporturilor juridice în care participă Guvernul Românici.

La justificarea existenței unei răspunderi civile a Guvernului României pentru persoanele subordonate ierarhic, reclamantul nu a avut în vedere faptul că acest organ colegial nu are personalitate juridică civilă, iar membrii săi, miniștrii, sunt reprezentanți ai unor subiecte de drept distincte (mai exact ai ministerelor pe care le conduc și care au personalitate juridică), conducerea fiind exercitată de Primul-ministru care, potrivit art.13 din Legea nr.90/2001, „coordonează activitatea membrilor acestuia, cu respectarea atribuțiilor legale care le revin”.

De asemenea, partea reclamantă a ignorat faptul că răspunderea membrilor Guvernului este reglementată special de dispozițiile art.109 din Constituția României, republicată, care prin alin.3 statuează: „*Cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile membrilor Guvernului sunt reglementate printr-o lege privind responsabilitatea*

ministerială". Aceeași reglementare s-a regăsit anterior revizuirii Constituției în textul art.108.

Așadar, trebuia observat că prevederile constituționale fac trimitere la norme speciale, în speță la prevederile Legii nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială, care cuprinde dispoziții derogatorii privind răspunderea membrilor Guvernului în raport cu dispozițiile civile de drept material care reglementează răspunderea juridică.

De asemenea, reglementări similare, având caracter special în raport cu dispozițiile de drept comun ale Codului civil, se regăsesc în art.31 și 32 din Legea nr.90/2001, cu modificările și completările ulterioare.

Pe de altă parte, reamintim că potrivit dispozițiilor art.37 din Decretul nr.31/1954, persoana juridică subordonată unui organ al administrației de stat nu răspunde pentru obligațiile acestuia și, tot astfel, acesta nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice subordonate. În prezent, prevederi similare se regăsesc și în art.221, 222 din Legea nr.287/2009.

Prin urmare, vă rugăm să observați că nu există nici un temei juridic care să justifice raportul de prepușenie invocat de partea reclamantă, și care ar putea să probeze legitimitatea procesuală pasivă a Guvernului României în prezenta cauză.

Distinct de cele precizate, vă rugăm să observați că Expunerea de motive la care face trimitere partea reclamantă a fost întocmită, în conformitate cu dispozițiile Legii nr.24/2000 și ale H.G. nr.561/2009, de către Ministerul Justiției, în calitate de inițiator al proiectului de lege menționat.

Pe cale de consecință, având în vedere faptul că actul indicat ca fiind vătămător al drepturilor reclamantului este un act pregătit al proiectului de lege, întocmit de minister în exercitarea atribuțiilor și competențelor sale legale, considerăm că tot acestei instituții îi revine și obligația corelativă de a susține legalitatea sa în prezentul litigiu.

Pentru motivele arătate, având în vedere obiectul acțiunii stabilit potrivit principiului disponibilității, vă rugăm să observați că nu există nici un temei juridic care să justifice chemarea în judecată a Guvernului României, această autoritate nu are atribuții și competențe pentru realizarea pretențiilor reclamantului și nu poate fi obligată la realizarea acestora, astfel încât vă solicităm ca, prin sentința civilă ce o veți pronunța, să admiteți excepția invocată și să respingeți acțiunea față de această autoritate publică centrală ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

În susținerea apărărilor formulate, solicităm să ne încuviințați proba cu înscrisuri.

Solicităm judecarea cauzei și în conformitate cu prevederile art.242 alin.2 Cod procedură civilă.

SECRETAR GENERAL

Daniela Andreescu